

FONS RADIOFÒNICS A LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

La Biblioteca de Catalunya conserva diversos fons procedents del món radiofònic. El més important, tant per nombre de documents que l'integren com pel seu valor històric, és el de Ràdio Barcelona, una empresa encara activa i que forma part de la Cadena SER. El seu fons de discoteca i d'arxiu històric de cintes magnetofòniques es va dipositar a la Biblioteca de Catalunya amb motiu de la celebració dels setanta anys de l'emissora, el 1994. Posteriorment, i gràcies a Núria Janer -filla de l'antic cap de programes especials i promoció exterior d'aquesta emissora, Jorge Janer- va ingressar una col·lecció de discos instantanis dels anys 30, juntament amb altres documents en bobina oberta, també procedents de Ràdio Barcelona.

Malgrat que la radiodifusió s'associa al món de la comunicació parlada o al de la difusió sonora en general (música, veu, radioteatres, reportatges, entrevistes...) la seva vinculació amb el món del cinema és menys coneguda. La productora cinematogràfica *Metro Goldwyn Mayer* es va establir a Barcelona el 1933 per tal de gestionar les projeccions de les seves pel·lícules, convenientment doblades al castellà. Després del tancament d'aquesta sucursal el 1962, un matrimoni barceloní va conservar durant més de vint-i-cinc anys 94 discos de 16" (40 cm) i 38 guions de programes musicals de la *Metro* que, finalment, va vendre a la Biblioteca.

Altres fons radiofònics tenen més a veure amb l'exercici del periodisme especialitzat; un bon exemple és la col·lecció de 177 cintes magnetofòniques i guions del programa *Hollywood Boulevard*, liderat per Víctor Alexandre i emès entre 1989 i 1993 per les ones de Ràdio 4. El programa consta de dues sèries, una dedicada a la biografia de personatges vinculats a especialitats cinematogràfiques (*De professió...*) i l'altra se centra en documentar la realització de les millors pel·lícules de la història del cinema i la producció catalana del moment (*Anatomia d'una pel·lícula*).

D'altra banda, el Centre de Documentació Musical de la Generalitat de Catalunya va traspasar els seus fons a la Biblioteca l'any 2006. Entre els documents hi havia una col·lecció de més de 400 discos de transcripció radiofònica de la *International Broadcasting Division* del *Department of State* dels Estats Units, així com també un conjunt de discos de la *Canadian Broadcasting Corporation*, dels quals en desconeixem la procedència.

La majoria d'aquests fons són consultables i la resta ho seran aviat.

Margarida Ullate i Estanyol
Unitat de Sonors i Audiovisuals

RÀDIO BARCELONA

· *Radio Barcelona, año VI, núm. 186, marzo 1928.*

TOP.: 654.19(05)(46.71)Rad 4º

· *Miliu, comprant el pesebre : escena de ventriloquia* / Toresky y su Emilio. Barcelona : Odeón Transoceanic Trading C., [entre juliol de 1931 i desembre de 1932]. 1 disc sonor (2 min aprox.), 78 rpm.

TOP.: PP 99

· *Ràdio Barcelona, any XII, núm. 521, agost 1934* [català].

TOP.: 654.19(05)(46.71)Rad 4º

· Adrià Gual. *La figura de Toreski. A: Una vida: Toreski.* Barcelona : Micrófon, 1937.

TOP.: 92-4-C12/22

· *Common heritage between Pakistan & Spain* / script, Roshni B. Rustomji ; selection of music, Medhi Zaheer. Karachi : Radio Pakistan, [1964]. 1 bobina sonora (28 min) + 1 full + 1 retall sobre.

TOP.: RB-BO 3109

· *Entrevista a Arthur Rubinstein, pianista.* Barcelona : Ràdio Barcelona, [1969]. 1 bobina sonora (3 min).

TOP.: RB-BO 1706

· *[Respuestas Elena Francis (retalls)].* A: "Ondas : revista de Radio Barcelona de la Sociedad Española de Radiodifusión". Año II, núm. 11, segunda época, abril 1953, [p. 31]. Barcelona : la Radio, [1952-1975].

TOP.: 621.396(05)(46.71Bar)Ond Fol

· Estany, Pietat. *Estimades amigues el darrer escrit d'una Doña Elena Francis silenciosa i silenciada.* Pròleg de Salvador Cardús Barcelona : RBA : Dèria, 2008.

TOP.: 2008-8 36999

· Calaix del catàleg d'intèrprets de la discoteca de Ràdio Barcelona (fitxes de "no radiables").

· *Ondas.* Edición sonora nº 4. [S.I.] : Sociedad Española de Radiodifusión, 1961. 1 disc sonor, 33 rpm.

TOP.: 2005-S 207

· *Leben Eduards des Zweiten von England. (Català)*

La Vida del Rei Eduard II d'Anglaterra I de Bertolt Brecht ; recreació de: Eduard II, de Christopher Marlowe ; traducció de Carme Serrallonga ; direcció de Lluís Pasqual. Barcelona : Ràdio Barcelona, [1978]. 5 bobines sonores (143 min) + 1 full (repartiment).

TOP.: RB-BO 2705

· *La Guerra de las mil horas : resumen de la Guerra del Golfo* / programa especial de los Servicios Informativos de la Cadena SER ; guión y dirección, Luis Rodríguez Olivares y Fernando González ; realización, Rafael Manzano. Madrid : SER : Radio Madrid, [1991]. 1 bobina sonora (57 min).

TOP.: RB-BO 3197

· *Quadre d'actors a l'estudi Toreski* dirigits per Armand Blanch [fotografia]. Dins: Balsebre, Armand (coordinació i redacció). *En antena : 75 anys de Ràdio a Espanya* (1999).

JORGE JANER (Ràdio Barcelona)

· *Ràdio Barcelona, any XII, núm. 519, juliol 1934* [català].

TOP.: 654.19(05)(46.71)Rad 4º

· *Carlos del Pozo a las 15, noticias : 11.12.1934 : [informativo La Palabra].* Unión Radio Madrid, 1934. 1 disc sonor (Propavoz) (6 min aprox.), 78 rpm.

TOP.: Inv. disc 28

· *Voz de Pau Casals grabada en Río Piedras, S. Juan.* New York : United Nations, 1973. 1 bobina sonora (6 min.)

TOP.: Inv. 1413

· *Ràdio Lot : portaveu dels establiments Ràdio-Lot, any II, núm 9, juny 1926.*

TOP.: S-8-0712

· *Resumen para el futuro: una historia en 113 minutos* [entrevista a Jorge Janer]. A: "Ondas : revista de Radio Barcelona de la Sociedad Española de Radiodifusión". Año XXII, núm. 522, noviembre 1974. Barcelona : la Radio, [1952-1975].

TOP.: 621.396(05)(46.71Bar)Ond Fol

· *Transmite la radioemisora de la China libre desde Taipei, Taiwan, para Radio Barcelona.* Taipei, Taiwan : Broadcasting Corporation of China, Voice of Free Xina, 1964. 1 bobina sonora (28 min) + retall sobre.

TOP.: RB-BO 3139

· *Sound effects : crowd effects.* [United States] : The Voice of America, [194?].

TOP.: Inv. c. 4

· *Ondas : revista de Radio Barcelona de la Sociedad Española de Radiodifusión.* Año II, núm. 11, segunda época, abril 1953. Barcelona : la Radio, [1952-1975].

TOP.: 621.396(05)(46.71Bar)Ond Fol

· *50 aniversario de Radio Barcelona* / narrador: Juan Castelló Rovira ; guión de: Ventura Porta Rosés ; director: Jorge Janer. 2 discs sonors, 33 rpm, 30 cm.

TOP.: RB-LP, 9, LP 13881

HOLLYWOOD BOULEVARD (Ràdio 4)

· *Los beneficios de la Radiofonía : cinematógrafo y radiofonía. A: Radio Barcelona, año VI, núm. 190, abril 1928.*

TOP.: 654.19(05)(46.71)Rad 4º

· Almendros, Néstor. *Días de una cámara* ; prefacio de François Truffaut. Barcelona : Seix Barral, 1990.

TOP.: 2009-8 12553

· Arnheim, Rudolf. *Estética radiofónica.* Barcelona : Gustavo Gili, 1980. (Mass Media).

TOP.: 79-8 728

· *Néstor Almendros : de professió, director de fotografia* / una producció del programa Hollywood Boulevard per a Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya ; guió, direcció i presentació, Víctor Alexandre (1990). 1 bobina sonora (31 min) + 8 fulls (guió). TOP.: BOG-373

- *Siete novias para siete hermanos*, de Stanley Donen / guió, direcció i presentació, Víctor Alexandre. 1 bobina sonora (33 min) + 5 fulls (guió). TOP.: BOG-369
- Néstor Almendros ; Ángel Zúñiga : *a fondo* / Joaquín Soler Serrano. Barcelona : Editrama [...], DL 2005. 1 videodisc (DVD). TOP.: 2005-DVD 690
- Rabourdin, Dominique. *Truffaut : le cinéma et la vie*. [Paris] : Mille et une nuits, 1995. (Petits livres ; 6). TOP.: 2015-12-C 11/6
- *El Último metro* / une production Les Films du Carrosse ... [et al.] ; mise en scène François Truffaut. 1 videodisc (DVD). TOP.: 2005-DVD 10
- Alexandre, Víctor. *El Somriure de Burt Lancaster*. Barcelona : Proa, 2005. (Proa beta ; 154). TOP.: 2005-8 20338
- Adell Bardier, Josep M. *Ràdio 4 : 40 anys en català 1976-2016 (una veu de resistència)*. Girona : Nautilus, 2016. TOP.: 2019-8-204
- Marlene Dietrich : *de professió, actriu* / una producció del programa Hollywood Boulevard per a Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya ; guió, direcció i presentació, Víctor Alexandre (1992). 1 bobina sonora (37 min). TOP.: BOG-298

METRO GOLDWYN MAYER

- *Seven brides for seven brothers* (1954). International B'Cast. Music. Disc numbers: 22111-3 [NFR, 2004]. M-G-M. 1 disc sonor 33 rpm 40 cm. TOP.: PX 896/7
- *Siete novias para siete hermanos* / de Paul y Mercer; Orquesta de los Estudios de M.G.M.; Adolph Deutsch, dir. Barcelona: Compañía del Gramófono Odeón S.A.E., [1958]. Top.: 58-LP-336
- *The Film music from MGM musicals* / original orchestrations by Conrad Salinger; Ambrosian Singers; Royal Philharmonic Orchestra; Elmer Bernstein. Colchester: Chandos, cop. 2000. TOP.: CD 3643
- *Entrevista radiofónica con Grace Kelly con motivo de la película "El Cisne"*. (En castellà). Metro Goldwyn Mayer Ibérica, [1956]. TOP.: AVR(28MGM)10
- *Gacetas "Escuela de Sirenas"*. Frases musicales para el film. S.E.R. Radio Madrid, 1944. TOP.: PX 857
- *An American in Paris* (1951). International Broadcast Music. 22034 (etiqueta mecanografiada). M-G-M. 1 disc sonor 33 rpm 40 cm. TOP.: PX 836/7
- *Un americano en París*. Música para emisiones radiofónicas [Guió radiofònic en castellà]. M-G-M, [1951]. TOP.: AVR(28MGM)2
- *An American in Paris*. International Broadcast Music. [Guió radiofònic en anglès]. M-G-M, [1951]. TOP.: AVR(28MGM)2

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL

- *Symphony orchestras of the United States*. 1 disc sonor; 33 rpm; 40 cm. Program 42: Pittsburgh Symphony Orchestra. Conté: Part I of II. The Rival sisters. Overture / Purcell -- Norfolk rhapsody no. 1 / Vaughan Williams -- Overture, "Thesée" / Lully -- Three interludes "Peter Grimes" / Britten. TOP.: PX 305
- Bartomeu i Granell, Josep. *El Jardí dels Tarongers : casa Bartomeu, Pedralbes*. Barcelona. [l'autor], 1953. TOP.: F 72-4º-151
- *Section française : Images sonores du Canada [no. 105]*. 1 disc sonor (ca 14 min) : 33 rpm ; 41 cm. TOP.: PX 250
- *Panamerican [sic] Radio*. [Tànger] : Pan-American Radio, Departamento de Grabaciones, [195.?.]. 1 disc sonor; 33 rpm; 40 cm. Conté: [Cara A]. Corbiño El Cocinero -- Pálida novia -- Tú, solo tu -- Yo no sé porqué. Cara B]. Evocación del Padre Flanagan. TOP.: PX 786

BIBLIOGRAFIA

- Balsebre, Armand (coordinació i redacció). *En antena : 75 anys de Ràdio a Espanya*. [Madrid] : Promotora General de Revistas, 1999. TOP.: BTFon 654.19 En
- Franquet, Rosa. *Història de la ràdio a Catalunya al segle XX : de la ràdio galena a la ràdio digital*. [Barcelona] : Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Direcció General de Radiodifusió i Televisió, 2001. (Textos i documents ; 19). TOP.: 2001-8-20754
- Balsebre, Armand. *Historia de la radio en España : 1874-1985*. Madrid : Catedral, 2001-2002. (Signo e imagen ; 66, 68). 2 vol. TOP.: 654.19(460)Bal
- *Jazz Mission To Moscow* / arranged and conducted by Al Cohn. *Soviet Jazz Themes* / The Victor Feldman All Stars. Jazz at Liberty : American Musicians play Soviet Originals over Radio Liberty / The Bill Crow-Phil Woods All Stars. Barcelona : Blue Moon, 2014. TOP.: 2015-CD 693
- *AC: publicación del GATEPAC*. Facsímil. Barcelona: Fundación Caja de Arquitectos, 2005. [Edificio de la Metro Goldwyn Mayer Ibérica, S.A. Arquitecto: N. Mª Rubió Tudurí]. (AC; 14) TOP.: S-8-1519
- Bassets, Lluís (ed.) *De las ondas rojas a las radios libres: textos para la historia de la radio*. Barcelona : Gustavo Gili, 1981. Top.: 65-8-1099
- Fernández Sande, Manuel. *Los orígenes de la radio en España : 1916-1927*. [Prólogo de Armand Balsebre]. Madrid : Fragua, 2005-2006. (Fragua comunicación ; 22-23). 2 vol. TOP.: 2006-8-22710/22711

FONS RADIOFÒNICS A LA BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Del 20 de maig al 19 de juny de 2019

Biblioteca
de Catalunya

Horari de visita

De dilluns a divendres, de 9 h a 20 h
Dissabtes, de 9 h a 14 h

Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital 56 - 08001 - Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat

www.bnc.cat

